הגדרה

מרחב טופולוגי (X,T) הוא קבוצה X ומשפחה T של תתי קבוצות של X, המקיימת:

1. $\emptyset, X \in T$
2. אם $\{U_\alpha\}_{\alpha\in I}$ אוסף קבוצות בך ש$U_\alpha \in T$ לכל $\alpha \in I$, אז גם $\bigcup\limits_{\alpha\in I} U_\alpha \in T$
3. אם $U_1, U_2, \dots U_n$ אוסף <u>סופי</u> של קבוצות כך ש$U_i \in T$ לכל $1 \leq i \leq n$ אז גם $\bigcap\limits_{1\leq i\leq n} U_i \in T$

במקרה כזה, T תיקרא טופולוגיה על X, והקבוצות בT יקראו קבוצות פתוחות בX.

דוגמאות למרחבים טופולוגיים

1. (X,d) מרחב מטרי וT אוסף הקבוצות הפתוחות המוגדרות באמצעות המטריקה d. T אז נקראת הטופולוגיה המושרה ע"י המטריקה d.
2. X קבוצה כלשהי, $T = \{\emptyset, X\}$. זו נקראת הטופולוגיה הטריוויאלית על X.
3. לכל קבוצה X אפשר לקחת $T = P(X)$. זו נקראת הטופולוגיה הדיסקרטית על X.

הגדרה

(X,T) יקרא מטריזבילי אם יש מטריקה d על הקבוצה X כך שd משנה את T.

טענה

הטופולוגיה הדיסקרטית היא מטריזבילית.

הוכחה

קחו את המטריקה הדיסקרטית.

אם בX יותר מנקודה אחת אז המטריקה הטריוויאלית איננה מטריזבילית.
נראה שכל מטריקה על X משרה טופולוגיה שאיננה הטופולוגיה הטריוויאלית. ניקח $a \neq b \in X$ כלשהם. נסמן $r = d(a,b)$ ונביט בקבוצה $U = B(a,r)$:

- U קבוצה פתוחה כי היא כדור פתוח
- $U \neq \emptyset$ כי $a \in U$
- $U \neq X$ כי $b \notin U$

תרגיל

יהי (M,d) מרחב מטרי. אזי לכל $a\in M$ הקבוצה $\{a\}$ סגורה או במילים אחרות $M-\{a\}$ פתוחה. מכאן שיש לנו $|\mathbb{N}|$ קבוצות בנות פתוחות כי האוסף $\{M-\{a\}\}_{a\in M}$ הוא מהעוצמה הזאת.

דוגמה

5. תהי X קבוצה, ונגדיר $$T=\left\{A\subseteq X\left|\begin{array}{c}|X-A|<\infty\\ \vee\\ A=\emptyset\end{array}\right.\right\}$$

תרגיל: (א) זוהי טופולוגיה

(ב) עבור X אינסופית X איננה מטריזבילית

הגדרה

יהיו (X,T), (Y,S) שני מרחבים טופולוגיים.

$f:X\to Y$ תקרא רציפה אם לכל $U\in S$ מתקיים ש$f^{-1}(U)\in T$

במילים: לכל $U\subseteq Y$ פתוחה מתקיים ש$f^{-1}(U)$ פתוחה בX.

עוד יותר במילים: תמונה הפוכה של קבוצה פתוחה היא קבוצה פתוחה.

טענה

אם $(X,T_1),(Y,T_2),(Z,T_3)$ שלושה מרחבים טופולוגיים.

אם $f:X\to Y$ רציפה ו$g:Y\to Z$ רציפה אז $g\circ f:X\to Z$ גם כן רציפה.

הוכחה

תהי $U\subseteq Z$ פתוחה. אזי

$$(g\circ f)^{-1}(U)=f^{-1}\left(g^{-1}(U)\right)$$

פתוחה בX.

טענה

1. לכל מרחב טופולוגי (X,T) העתקת הזהות $\mathrm{Id}:X\to X$ רציפה.

הוכחה: תהי $U\subseteq X$ פתוחה בX. אזי $\mathrm{Id}^{-1}(U)=u$ לכן כמובן פתוחה בX.

2. יהיו X,Y מ"ט, $b\in Y$. נגדיר $K_b:X\to Y$ ע"י לכל $x\in X$, $K_b(x):=b$. זו נקראת פונקציה קבועה שערכה הקבוע הוא b.

טענה: K_b רציפה

הוכחה: תהי $U\subseteq Y$ פתוחה. אזי $K_b^{-1}(U)=\begin{cases}X & b\in U\\ \emptyset & b\notin U\end{cases}$

הגדרה

יהי X מ"ט, $a \in X$.
$U \subseteq X$ נקראת סביבה של a אם U פתוחה ו$a \in U$.

הגדרה

יהיו X, Y מ"ט, $f : X \to Y$, $a \in X$.
אזי f תקרא רציפה בa אם לכל סביבה U של $f(a)$ (בY) יש סביבה V של a (בX) כך ש$f(V) \subseteq U$

טענה

$f : X \to Y$ רציפה אס"ם היא רציפה בכל נקודה $x \in X$.

הוכחה

$\Leftarrow$ נניח f רציפה. תהי $a \in X$. תהי U סביבה של של $f(a)$. אזי $f^{-1}(U)$ סביבה של a, ומתקיים $f\left(f^{-1}(U)\right) \subseteq U$.

$\Rightarrow$ תהי $U \subseteq Y$ פתוחה. נראה ש$f^{-1}(U)$ פתוחה בX. תהי $a \in f^{-1}(U)$ כלומר $f(a) \in U$. לכן קיימת V_a סביבה של a כך ש$f(V_a) \subseteq U$, כלומר $V_a \subseteq f^{-1}(U)$. כעת מהלמה השימושית

$$\bigcup_{a \in f^{-1}(U)} V_a = f^{-1}(U)$$

לכן $f^{-1}(U)$ פתוחה.

הגדרה

יהי (X, T) מ"ט ותהי $A \subseteq X$.
טופולוגיית "תת המרחב" על A מוגדרת באופן הבא:
נגדיר אוסף $S \subseteq P(A)$ באופן הבא:

$$S = \{u \subseteq A | \exists_{V \in T} U = V \cap A\}$$

טענה

S היא טופולוגיה על A

הוכחה

1.
- $\emptyset = \emptyset \cap A$ כי $\emptyset \in S$
- $A = X \cap A$ כי $A \in S$

2. נניח $\{U_\alpha\}$ אוסף כך שלכל α $U_\alpha \in S$. כלומר לכל α יש $V_\alpha \in T$ כך ש$U_\alpha = V_\alpha \cap A$.
אזי

$$\bigcup U_\alpha = \bigcup (V_\alpha \cap A) = \left(\bigcup V_\alpha\right) \cap A \in S$$

3. נניח $U_1, \ldots U_n \in S$. כלומר לכל i יש $V_i \in T$ כך ש$U_i = V_i \cap A$

$$\bigcap_{1 \le i \le n} U_i = \bigcap_{1 \le i \le n} (V_i \cap A) = \left(\bigcap_{1 \le i \le n} V_i\right) \cap A \in S$$

הגדרה

$A \subseteq X$. מוגדרת העתקת ההכלה $i : A \to X$ ע"י $i(a) = a$

טענה

אם X מ"ט ו$A \subseteq X$ תת מרחב, אזי העתקת ההכלה $i : A \to X$ רציפה.

הוכחה

תהי $U \subseteq X$ פתוחה בX.

$$i^{-1}(U) = U \cap A$$

ולכן פתוחה בA.

הגדרה

אם $f : X \to Y$ ו$A \subseteq X$ נגדיר $f|_A : A \to Y$ ע"י $f|_A(a) := f(a)$.
מתקיים ש$f|_A = f \circ i$

טענה

אם $f : X \to Y$ רציפה, $A \subseteq X$, אז $f|_A : A \to Y$ רציפה.

הוכחה

$f|_A = f \circ i$ ולכן רציפה.

משפט

יהיו X,Y מ"ט, $f:X\to Y$ רציפה, $f\left(X\right)\subseteq B\subseteq Y$. אזי ניתן להגדיר $\hat{f}:X\to B$ ע"י $\hat{f}\left(x\right)=f\left(x\right)$. אזי גם $\hat{f}$ רציפה.

הוכחה

תהי $U\subseteq B$ פתוחה בB. צ"ל $\hat{f}^{-1}\left(U\right)$ פתוחה בX.
U פתוחה בB פרושו שקיימת $V\subseteq Y$ פתוחה בY כך ש$U=V\cap B$

$$\hat{f}^{-1}\left(U\right)=\left\{ x\in X\middle|\hat{f}\left(x\right)\in U\right\} =\left\{ x\in X|f\left(x\right)\in U_{=V\cap B}\right\} =\left\{ x\in X|f\left(x\right)\in V\right\} =\underbrace{f^{-1}\left(V\right)}_{\text{open}}$$

לכל $x\in X$ מתקיים ממילא ש$f\left(x\right)\in B$, לכן $f\left(x\right)\in V\cap B$ אם"ם $f\left(x\right)\in V$.

הערה

למעשה הטענה היא אם"ם כי ודאי שאם $\hat{f}$ רציפה(כהעתקה לB) אזי f היא רציהפ כהעתקה לY, כי $f=i\circ\hat{f}$

הגדרה

יהי X מ"ט. $K\subseteq X$ תיקרא סגורה אם K^{c} פתוחה.

תכונות

מהגדרת טופולוגיה נקבל את התכונות הבאות של קבוצות סגורות:

1. $\emptyset,X$ סגורות
2. אם $\left\{ S_{\alpha}\right\} _{\alpha\in I}$ אוסף <u>כלשהו</u> של קבוצות סגורות אזי $\bigcap\limits_{\alpha\in I}S_{\alpha}$ קבוצה סגורה.
3. אם $S_{1},\dots S_{n}$ אוסף <u>סופי</u> של קבוצות סגורות אזי $\bigcap\limits_{1\le i\le n}S_{i}$ קבוצה סגורה.